

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

БРОЈ 26

Београд, 4. новембар 2016.

ГОДИНА СХХХV

Цена овог броја је 200 динара
Годишња претплата је 7.298 динара

284.

На основу члана 14. став 2. тачка 29) и став 3. и члана 46. став 3. Закона о одбрани („Службени гласник РС“, бр. 116/07, 88/09, 88/09 – др. закон, 104/09 – др. закон и 10/15), министар одбране доноси

П Р А В И Л Н И К О ОПРЕМАЊУ ВОЈСКЕ СРБИЈЕ НАОРУЖАЊЕМ И ВОЈНОМ ОПРЕМОМ

І. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником прописују се организација, надлежности, критеријуми и поступци при опремању Војске Србије (у даљем тексту: Војска) наоружањем и војном опремом.

Опремање, у смислу одредаба овог правилника, обухвата: истраживање, развој, освајање производње, производњу, усавршавање, набавку, донацију, испитивање и обезбеђење квалитета средстава наоружања и војне опреме из домаће производње, увоза и генералног ремонта средстава наоружања и војне опреме.

Члан 2.

Под наоружањем и војном опремом, у смислу одредаба овог правилника, подразумевају се: борбена средства и системи, убојна средства (муниција, минско-експлозивна средства, авио-бомбе, ракете и друго) и друга средства намењена опремању Војске. Појам наоружање и војна опрема ближе је одређен у Прегледу средстава која се сматрају наоружањем и војном опремом који је дат у Прилогу 1. овог правилника и чини његов саставни део.

Члан 3.

Поступак опремања Војске наоружањем и војном опремом прописан одредбама овог правилника примењује се у целини и на већ усвојена средства наоружања и војне опреме код којих се предвиђају измене са битним променама тактичко-техничких карактеристика или се осваја генерални ремонт.

Члан 4.

Одредбе овог правилника односе се и на наставна материјална средства којима се опрема Војска.

Листу наставних материјалних средстава из става 1. овог члана утврђује начелник Генералштаба Војске Србије (у даљем тексту: Генералштаб).

Члан 5.

Одредбама овог правилника прописује се и поступак освајања специјалних репродукционих материјала, технологија, саставних делова и компонената, који се не могу обезбедити на домаћем тржишту или из увоза, а неопходни су за производњу и одржавање средстава наоружања и војне опреме.

Ближи поступак освајања производње производа из става 1. овог члана прописане одговарајућим упутством помоћник министра одбране у чијој је надлежности наоружање и војна опрема.

За сваку врсту наоружања и војне опреме, одредбама Правилника о одређивању тактичких и техничких носилаца наоружања и војне опреме и других средстава у Министарству одбране и Војсци Србије одређени су тактички и технички носиоци.

Члан 6.

У току опремања Војске наоружањем и војном опремом, ради усмеравања и селекције задатака истраживања, развоја, производње, усавршавања и набавки, средства наоружања и војне опреме према значају за оперативне способности Војске сврставају се у две категорије:

- 1) „А“ категорија – средства и системи наоружања и војне опреме који битно утичу на оперативне способности Војске и обезбеђују висок степен ефикасности у извођењу операција;
- 2) „Б“ категорија – сва остала средства наоружања и војне опреме којима се опрема Војска.

Задаци истраживања који се не односе на конкретна средства наоружања и војне опреме сврставају се у ове категорије према процењеном значају за повећање оперативних способности Војске.

Члан 7.

Према хитности и значају развоја и опремања наоружањем и војном опремом, програми се деле на програме развоја и опремања Војске у складу са средњорочним планом развоја и опремања и ургентне програме опремања Војске.

Ургентно опремање наоружањем и војном опремом по скраћеном поступку врши се ради хитног превазилажења изражених разлика између постојећих и захтеваних оперативних способности Војске Србије, када се за то створе услови или за то укаже потреба.

Програме развоја и опремања Војске у складу са средњорочним планом развоја и опремања предлаже Генералштаб уз сагласност сектора у чијој је надлежности наоружање и војна опрема.

Ургентне програме опремања Војске наоружањем и војном опремом предлаже сектор у чијој је надлежности наоружање и војна опрема уз мишљење Генералштаба.

Члан 8.

Средствима наоружања и војне опреме из програма развоја и опремања Војска се опрема у процесу планирања, програмирања, истраживања, развоја, производње, испитивања и набавке средстава наоружања и војне опреме.

Планирање опремања обухвата израду дугорочних, средњорочних и годишњих планова научноистраживачког рада и опремања Војске наоружањем и војном опремом према важећим прописима за планирање развоја Војске. Процес планирања опремања обухвата и израду, разматрање и усвајање тактичке студије и претходне анализе којом се задаци образлажу и уносе у материјално-финансијске планове ради обезбеђивања средстава за програмирање.

Програмирањем се, преко израде и усвајања програма реализације, утврђују, усвајају и одобравају: концепција решења, динамика реализације, фазе, рокови, путеви и трошкови реализације, односно оптимална варијанта реализације истраживачких и развојних задатака, освајање производње, набавке у земљи и иностранству готових средстава наоружања и војне опреме, као и опремање истраживачко-развојних капацитета, капацитета за реализацију производње средстава наоружања и војне опреме и опитних центара.

На основу усвојених претходних анализа, задаци истраживања и развоја средстава наоружања и војне опреме коначно се уносе у средњорочне и годишње планове научноистраживачког рада, чиме се обезбеђује и финансирање израде програма реализације. После израде и усвајања програма реализације коригују се планови научноистраживачког рада и опремања и регулишу надлежност и обавезе о извршењу и финансирању задатака.

Планирање и програмирање ургентних програма опремања Војске врши се кроз израду и одобравање Елабората програма. Саставни део елабората су тактички и технички захтеви за средствима наоружања и војне опреме за које се покреће ургентни програм опремања.

Члан 9.

Крајњи рок за доношење одлука у процесу опремања наоружањем и војном опремом је 30 дана за све одлуке које се доносе уз учешће одговарајућих савета, а 15 дана за доношење одлука без учешћа савета.

Рок за доношење одлука у процесу опремања по ургентним програмима опремања Војске је седам дана.

Члан 10.

Подаци о опремању Војске наоружањем и војном опремом представљају тајне податке. Тактичком студијом, претходном анализом, моделом опремања и програмом реализације предлажу се и усвајају степен тајности и мере безбедности, у складу са важећим прописима из те области.

Члан 11.

У току процеса опремања Војске наоружањем и војном опремом користе се тајни називи (шифре), пуни називи и привремене ознаке задатака или средстава наоружања и војне опреме, што регулишу надлежни нивои одлучивања.

Члан 12.

Сва добра (материјали, алати, средства наоружања и војне опреме, техничка документација: елаборати, студије, анализе, софтвер и др.), која у току рада на истраживачким и развојним задацима настану у привредним друштвима и институцијама ван Министарства одбране (у даљем тексту: Министарство), а Министарство их је финансирало, представљају имовину којом располаже Министарство.

Члан 13.

Продаја, давање без накнаде, давање на привремено коришћење, давање у закуп, расходовање и други поступци са наоружањем и војном опремом, алатима и опремом, који су настали у процесу развоја, регулишу се према прописима којима се уређују материјално пословање и прибављање и располагање покретним стварима у Министарству и Војсци.

II. НАДЛЕЖНОСТ, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТ УЧЕСНИКА У ОПРЕМАЊУ ВОЈСКЕ НАОРУЖАЊЕМ И ВОЈНОМ ОПРЕМОМ

1. Надлежности у одлучивању

Члан 14.

Министар одбране:

- 1) на основу планова развоја и опремања Војске доноси одлуке којима се обезбеђује опремање Војске наоружањем и војном опремом;
- 2) покреће разматрање и доношење одлука Владе Републике Србије, Савета за националну безбедност и Народне скупштине Републике Србије о плановима и програмима од посебног интереса за Војску;
- 3) на основу предлога Генералштаба одобрава планове научноистраживачког рада и опремање Војске наоружањем и војном опремом;
- 4) на основу предлога сектора у чијој је надлежности наоружање и војна опрема и мишљења Генералштаба одобрава ургентне програме опремања Војске.

Члан 15.

Сектор у чијој је надлежности наоружање и војна опрема надлежан је за:

- 1) припремање прописа из области истраживања, развоја, производње, стандардизације, метрологије, кодификације и номенклатуре наоружања и војне опреме;
- 2) усклађивање прописа из области стандардизације, кодификације и метрологије са одговарајућим прописима и организовање надзора над примењивањем тих прописа;
- 3) програмско усмеравање мирнодопске производње и припремање ратне производње, као и за избор расположивих капацитета за истраживање, развој, ремонт и производњу наоружања и војне опреме, сагласно утврђеној дугорочној програмској оријентацији и понуђеним условима реализације;
- 4) израду дугорочних, средњорочних и годишњих планова научноистраживачког рада у области наоружања и војне опреме, на основу предлога сектора и управа;
- 5) израђује ургентне програме опремања Војске, елаборате за ургентне програме опремања и у оквиру њих формира тактичко-техничке захтеве за средство наоружања и војне опреме на основу тактичких захтева Војске;
- 6) планирање задатака истраживања и развоја који нису непосредно везани за одређена средства наоружања и војне опреме, функционалних задатака, задатака опремања института и опитног центра и задатака развоја технологија, материјала и саставних делова;
- 7) разраду и предлагање системских решења и планова истраживања, развоја, усавршавања, генералног ремонта, стандардизације, метрологије, кодификације и номенклатуре у Војсци;
- 8) организовање израде програма реализације и његово разматрање на савету сектора у чијој је надлежности наоружање и војна опрема;
- 9) припремање материјала и предлагање одлука Главном војнотехничком савету за средства наоружања и војне опреме „А“ категорије, у сарадњи са тактичким носиоцима, а на основу одлуке о прихватању програма реализације и уз сагласност другог нивоа – за доношење решења о усвајању програма реализације за средства „Б“ категорије;

10) организовање, усмеравање и реализацију истраживања, развој и производњу наоружања и војне опреме, наставних средстава, еталона и метролошке опреме према усвојеним плановима научноистраживачке делатности и опремања наоружањем и војном опремом;

11) средстава и системе наоружања и војне опреме, контролу примене стандарда одбране и прописа о квалитету производа и одређивање установа које верификују мерна средства за потребе Војске;

12) организовање и спровођење израде, доношења и издавања прописа из области квалитета наоружања и војне опреме и по захтевима стандарда проверавање и оцењивање система квалитета и елемената система квалитета произвођача наоружање и војна опрема;

13) контролу квалитета наоружања и војне опреме у фазама развоја и освајања, обављање повремене и завршне контроле и оцењивање квалитета наоружања и војне опреме из серијске производње;

14) благовремено укључивање произвођача наоружања и војне опреме у процес истраживања, развоја, освајања и испитивања средстава, елемената и делова наоружања и војне опреме и обезбеђивање остале техничке и материјалне основе за будућу производњу;

15) обезбеђивање израде, овере и чувања оригиналне конструкционе документације којом се дефинишу карактеристике квалитета наоружања и војне опреме и која чини функционални комплет наоружања и војне опреме;

16) анализирање потреба Војске и предлагање формирања метролошких лабораторија за баждарење и верификацију еталона и мерних средстава и организовање успостављања и чувања еталона мерних јединица у Војсци;

17) планирање и реализовање финансијских средстава за инвестирање у капацитете за истраживање, развој, испитивање и производњу наоружања и војне опреме и метролошко обезбеђење;

18) планирање и реализовање освајања лицендне производње наоружања и војне опреме према плану опремања и научноистраживачког рада;

19) обезбеђивање из увоза, сагласно донетим одлукама, узорак, лиценци, наоружања и војне опреме, опреме и материјала;

20) обављање управних и стручних послова у области спољнотрговинског промета наоружањем и војном опремом;

21) планирање и вођење научно-техничке и војноекономске сарадње са страним армијама, као и кооперацију развоја наоружања и војне опреме са иностраним партнерима ради реализације програма научноистраживачког рада и опремања у области наоружања и војне опреме;

22) верификовање параметара номенклатуре и обављање других послова предвиђених прописима о номенклатури ствари;

23) сарадњу са научноистраживачким, развојним и привредним друштвима ван Војске у области истраживања, развоја, производње и промета наоружања и војне опреме.

Члан 16.

Ради припреме елемената за доношење одлука из своје надлежности, сектор у чијој је надлежности наоружање и војна опрема образује савет, одређује његов састав, доноси пословник о његовом раду и, по потреби, прописује упутство о његовом раду.

Савет сектора у чијој је надлежности наоружање и војна опрема:

1) разматра и предлаже одлуке у вези са плановима научноистраживачке делатности, развоја средстава наоружања и војне опреме и наставних материјалних средстава;

2) разматра програме реализације за истраживање, развој и освајање производње средстава наоружања и војне опреме и предлаже доношење одлуке помоћнику министра одбране у чијој је надлежности наоружање и војна опрема;

3) разматра програме реализације за истраживање, развој и освајање производње засноване на новим технологијама, саставних делова и репроматеријала и предлаже доношење одлука;

4) разматра елаборате и извештаје о испитивањима специјалних репродукционих материјала, саставних делова и компонената и предлаже доношење одлука о њиховој верификацији и примени у наоружању и војној опреми;

5) разматра програме реализације за опремање наоружањем и војном опремом са тржишта и предлаже доношење одлуке о набавци;

6) разматра анализе годишње реализације планова научноистраживачког рада и опремања наоружањем и војном опремом и предлаже мере за повећање ефикасности у реализацији;

7) верификује резултате истраживачко-развојног рада у освајању нових технологија, саставних делова и репроматеријала.

2. Генералштаб

Члан 17.

Надлежности Генералштаба у области истраживања, развоја и опремања Војске наоружањем и војном опремом реализују се у два нивоа:

- 1) на нивоу начелника Генералштаба;
- 2) на нивоу видова и управа Генералштаба.

Први ниво одлучивања своја права посебном одлуком може пренети на други ниво одлучивања за сваки конкретан случај.

Да би се припремили сви елементи за доношење одлука за опремање Војске наоружањем и војном опремом, сваки ниво одлучивања образује своје саветодавне органе, и то:

- 1) први ниво – Главни војнотехнички савет;
- 2) други ниво – војне савете видова, управа Генералштаба и сектора у чијој је надлежности наоружање и војна опрема.

Ради обезбеђивања што је могуће веће стручности у процесу опремања, тактички и технички носиоци могу именовати стручне савете. Одлуке стручних савета значајне за вид, род или службу, у целини обавезно верификују војни савети вида и управа.

Сваки ниво одређује састав свог савета, доноси пословник о његовом раду и, по потреби, прописује упутство о његовом раду.

Члан 18.

Начелник Генералштаба:

- 1) надлежан је за усмеравање и усаглашавање планова опремања Војске наоружањем и војном опремом и планова за експертско оцењивање програма развоја Војске;
- 2) одобрава тактичку студију, претходну анализу и програм реализације за наоружање и војну опрему „А“ категорије;
- 3) даје мишљење на предлог ургентних програма опремања Војске на основу предлога помоћника министра одбране у чијој је надлежности наоружање и војна опрема;
- 4) доноси одлуке о усвајању у наоружање и војну опрему средстава „А“ категорије;
- 5) председник је Главног војнотехничког савета.

Члан 19.

Главни војнотехнички савет:

- 1) разматра планове научноистраживачког рада и опремања наоружањем и војном опремом са гледишта усклађености са планом развоја Војске, коришћења постојећег наоружања и војне опреме и могућности развоја новог наоружања и војне опреме;
- 2) разматра извештаје о експертском оцењивању програма развоја Војске;
- 3) предлаже одлуке начелнику Генералштаба о усвајању тактичких студија, претходних анализа и програма реализације за наоружање и војну опрему „А“ категорије;
- 4) разматра извештаје о завршним испитивањима и предлаже одлуку о усвајању у наоружање Војске средстава „А“ категорије;
- 5) разматра реализацију годишњих и средњорочних планова научноистраживачког рада из области наоружања и војне опреме и планова опремања Војске наоружањем и војном опремом и, у вези с тим, доноси закључке са предлогом мера;
- 6) разматра информације о току реализације појединих приоритетних задатака и доноси закључке о евентуално потребним променама програма реализације у погледу тактичко-техничких захтева, динамике и финансирања.

Начелник Генералштаба именује сталне чланове Главног војнотехничког савета и прописује пословник о његовом раду.

Члан 20.

Видови и управе Генералштаба:

- 1) предлажу планове научноистраживачког рада и опремања у области наоружања и војне опреме, у складу са потребама и приоритетима развоја;
- 2) израђују и усаглашавају тактичке студије и претходне анализе за наоружање и војну опрему, разматрају и усвајају тактичке студије и претходне анализе за средства наоружања и војне опреме „Б“ категорије и предлажу првом нивоу да одлучује о усвајању тактичких студија и претходних анализа за средства категорије;

3) разматрају програме реализације и доносе одлуке о њиховом прихватању, дају сагласност сектору у чијој је надлежности наоружање и војна опрема за усвајање програма реализације за средства наоружања и војне опреме „Б“ категорије, а Главном војнотехничком савету предлажу усвајање програма реализације за средства наоружања и војне опреме „А“ категорије;

4) израђују и достављају тактичке захтеве за елаборате програма за реализацију ургентних програма опремања Војске;

5) предлажу програме развоја Војске за експертско оцењивање;

6) на основу извештаја сектора у чијој је надлежности наоружање и војна опрема прате реализацију планова научноистраживачког рада и опремања у области наоружања и војне опреме и предлажу мере за повећање ефикасности у реализацији тих планова;

7) усаглашавају планове развоја видова, родова и служби у области наоружања и војне опреме;

8) доносе одлуке о усвајању у наоружање средстава наоружања и војне опреме „Б“ категорије, а за средства наоружања и војне опреме „А“ категорије припремају материјале са предлогом одлуке за Главни војнотехнички савет;

9) организују и спроводе завршна испитивања наоружања и војне опреме из своје надлежности;

10) обезбеђују примену прописа из области стандардизације, метрологије, кодификације и номенклатуре наоружања и војне опреме;

11) покрећу дефинисање захтева за набавку наоружања и војне опреме;

12) покрећу усавршавање и модернизацију наоружања и војне опреме ради побољшања перформанси наоружања и војне опреме и њиховог рационалнијег експлоатисања;

13) прате спровођење прелиминарних и потпуних испитивања иновација и израђују анализе применљивости иновација из своје надлежности.

Члан 21.

Војни савети видова и управа Генералштаба:

1) разматрају програмска документа о развоју видова, родова и служби;

2) разматрају и предлажу планове научноистраживачког рада и опремање наоружањем и војном опремом из своје надлежности;

3) разматрају и усвајају тактичку студију и претходну анализу за средства „Б“ категорије, а разматрају и предлажу одлуке првом нивоу за средства „А“ категорије;

4) разматрају и предлажу за усвајање програм реализације по тактичкој надлежности;

5) разматрају резултате истраживања, развоја, производње и набавки наоружања и војне опреме и предлажу мере за повећање ефикасности у овим областима;

6) разматрају резултате завршних испитивања и предлажу одлуку о усвајању у наоружање Војске наоружања и војне опреме „Б“ категорије, а за средства наоружања и војне опреме „А“ категорије припремају материјале са предлогом одлуке за Главни војнотехнички савет;

7) разматрају анализе применљивости и извештаје са потпуног испитивања свих врста иновација из своје надлежности и предлажу одлуке за програмирање иновација значајних за Војску.

3. Научноистраживачке и развојне организације

Члан 22.

Војнотехнички институт је научноистраживачка установа надлежна за реализацију истраживачко-развојних програма за потребе Војске.

Делатност Војнотехничког института обухвата:

1) истраживање тенденција и перспективе развоја наоружања и војне опреме у свету и код нас;

2) учешће у изради студија којима се дефинишу правци развоја Војске;

3) учешће у изради тактичких студија и претходних анализа за истраживање и развој наоружања и војне опреме по захтеву тактичких носилаца;

4) израду програма реализације за задатке истраживања, развоја и освајања производње по лицензно-техничкој документацији наоружања и војне опреме;

5) реализацију истраживачких и развојних пројеката, самостално или у сарадњи са истраживачко-развојним организацијама ван Војске;

6) учешће у реализацији освајања производње наоружања и војне опреме по лицензно-техничкој документацији;

7) реализацију дугорочних задатака научноистраживачког рада по комплексним системима, као што су: методе испитивања и критеријуми за оцену резултата истраживања, развоја, квалитета, поузданости и ефикасности; оперативна истраживања; математичко моделирање система; научно-техничка информатика и друге технике и методе системског инжењерства;

8) обављање прелиминарних и потпуних испитивања и израда анализа применљивости за све врсте иновација значајних за Војску, у оквиру своје надлежности;

9) послове органа надлежног за техничку документацију наоружања и војне опреме која непосредно развија или за која га одреди надлежни ниво одлучивања;

10) формирање и иновирање система научних информација за области и дисциплине из своје надлежности;

11) функционалне задатке за потребе тактичких и техничких носилаца опремања.

Члан 23.

Институт за примењену математику и електронику је научноистраживачка установа надлежна за истраживање и развој у области криптозаштите информација.

Члан 24.

Војна академија, технички ремонтни заводи и друге структуре Војске које имају истраживачко-развојне капацитете могу се ангажовати у истраживању и, изузетно, на развоју наоружања и војне опреме. У складу са могућностима и потребама, ове структуре учествују у изради тактичких студија, претходних анализа и програма реализације, али се претежно ангажују на појединим задацима истраживања и развоја.

Члан 25.

Опитни центар је надлежан и одговоран за завршна испитивања наоружања и војне опреме из сопственог развоја, освојених по лиценцној документацији, као и за верификациона испитивања наоружања и војне опреме која се набављају из земље или увоза. Завршна испитивања опитни центар врши по одредбама овог правилника, правилника којим је уређена надлежност, делатност и начин рада опитног центра и упутства којим је уређено пријављивање испитивања опитном центру.

Поред завршних испитивања наоружања и војне опреме, а по захтевима тактичких носилаца, опитни центар учествује у трупним испитивањима, испитивањима у току истраживања, развоја, експлоатације, одржавања и складиштења наоружања и војне опреме. Опитни центар даје стручну оцену о испуњавању тактичко-техничких захтева, стандарда одбране и прописа о квалитету производа.

Опитни центар је организован и усмерен и на:

1) реализацију програма истраживања у области метода испитивања и критеријума за оцену квалитета употребљивости, сигурности и функционисања наоружања и војне опреме и укупних производних и експлоатационих трошкова наоружања и војне опреме, у складу са развојем наоружања и војне опреме;

2) учешће у изради претходне анализе и програма реализације за задатке истраживања, развоја, производње и набавке наоружања и војне опреме, у делу који се односи на испитивање и верификацију средстава.

Опитни центар, по потреби, користи лабораторије и друге војне и цивилне институције за лабораторијска и експлоатациона испитивања.

Члан 26.

Истраживачко-развојне организације ван Војске могу се ангажовати на реализацији истраживачко-развојних програма за које не постоје потребни капацитети у Министарству и Војсци.

Сектор у чијој је надлежности наоружање и војна опрема ангажије привредна друштва и друге организације из става 1. овог члана у реализацији истраживачко-развојних задатака.

4. Привредна друштва и друге организације

Члан 27.

Привредна друштва која производе наоружање и војну опрему и друге организације, сагласно својој програмској оријентацији, могу бити носиоци истраживања, развоја, освајања и производње наоружања и војне опреме, ако испуњавају захтеве стандарда за систем квалитета.

Члан 28.

Ремонтни заводи могу бити ангажовани у пословима усавршавања, развоја, освајања и производње наоружања и војне опреме.

III. ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ СРЕДСТАВА НАОРУЖАЊА И ВОЈНЕ ОПРЕМЕ

Члан 29.

Задаци научноистраживачког рада и њихово материјално и финансијско обезбеђење планирају се дугорочним, средњорочним и годишњим плановима. Планови научноистраживачког рада обухватају прелазне и нове задатке које предлажу органи вида, рода или службе и научноистраживачке, развојне и произвођачке организације.

Поступак планирања задатака истраживања и развоја наоружања и војне опреме је регулисан важећим прописима о планирању развоја Војске.

1. Истраживање

Члан 30.

Према циљевима који се желе постићи истраживања се деле на општа и примењена.

Општа истраживања се врше ради стицања и унапређења научних сазнања, без непосредног везивања за одређено наоружање и војну опрему. Резултати ових истраживања обрађују се у виду студија или елабората.

Примењена истраживања врше се ради налажења решења за одређене техничке и технолошке проблеме и, по правилу, претходе развоју новог наоружања и војне опреме и треба да омогуће њихов бржи и економичнији развој. Завршавају се конкретним решењима, а најчешће функционалним моделом у једној или више варијаната.

Резултати истраживања као конкретна решења приказују се у одговарајућим елаборатима и, најчешће, материјализују израдом функционалних модела.

Члан 31.

Задатке истраживања предлажу научноистраживачке, развојне организације, привредна друштва регистрована за производњу наоружања и војне опреме, сектор у чијој је надлежности наоружање и војна опрема и Генералштаб. Одлуку о уношењу ових задатака у план научноистраживачког рада доноси помоћник министра одбране у чијој је надлежности наоружање и војна опрема на основу усвојених претходних анализа.

Претходну анализу задатака примењених истраживања израђују тактички носиоци према Садржају претходне анализе задатака који је дат у Прилогу 4. овог правилника и чини његов саставни део, а усвајају је видо-ви односно самосталне управе. За задатке унете у план научноистраживачког рада носиоци реализације, које одреди сектор у чијој је надлежности наоружање и војна опрема, израђују програм реализације према Садржају програма реализације задатака који је дат у Прилогу 5. овог правилника и чини његов саставни део. Решење о усвајању програма реализације доноси сектор у чијој је надлежности наоружање и војна опрема, уз сагласност другог нивоа.

Резултате задатака примењених истраживања разматра савет сектора у чијој је надлежности наоружање и војна опрема и, са оценом и предлогом коришћења, доставља надлежној управи, који доноси одлуку о даљем поступку са резултатима истраживања.

Одлуку о прихватању претходне анализе и решење о усвајању програма развоја по задацима општих истраживања доноси помоћник министра одбране у чијој је надлежности наоружање и војна опрема, а сектор у чијој је надлежности наоружање и војна опрема обезбеђује њихову реализацију и коришћење резултата истраживања.

Управа надлежна за истраживање, развој и производњу наоружања и војне опреме материјално и финансијски обезбеђује израду претходних анализа и програме реализације.

Технолошка шема активности при реализацији задатака општих и примењених истраживања дата је у Прилогу 2. овог правилника и чини његов саставни део.

2. Сопствени развој средстава наоружања и војне опреме

Члан 32.

Сопствени развој средстава наоружања и војне опреме представља процес планирања, програмирања и материјализације новог наоружања и војне опреме у оквиру расположивих истраживачко-развојних и производних потенцијала земље.

Ради доношења одлука о сопственом развоју, раде се тактичка студија, претходна анализа и програм реализације, а реализација тече према активностима приказаним у Технолошкој шеми активности при планирању и реализацији задатака сопственог развоја средстава наоружања и војне опреме која је дата у Прилогу 6. овог правилника и чини његов саставни део.

Члан 33.

Тактичка студија је полазни документ процеса опремања Војске наоружањем и војном опремом, а израђују је тактички носиоци, уз учешће представника надлежног вида према Садржају тактичке студије који је дат у Прилогу 3. овог правилника и чини његов саставни део.

Ако студија перспективног развоја вида, рода или службе обухвата анализу одређених средстава наоружања и војне опреме која треба развијати, за та средства не треба радити тактичку студију, о чему одлуку доноси други ниво одлучивања.

Члан 34.

Претходна анализа представља полазни документ на основу које се доноси одлука о прихватању програмирања задатака и обезбеђује финансирање израде програма реализације. Носилац израде претходне анализе је тактички носилац средства наоружања и војне опреме, у сарадњи са техничким носиоцем и сектором у чијој је надлежности наоружање и војна опрема (Прилог 4).

У оквиру претходне анализе разматрају се и одобравају почетни тактичко-технички захтеви који се раде према важећем стандарду одбране.

Члан 35.

Програм реализације је основни документ за програмирање развоја и опремања Војске (Прилог 5).

Носилац активности израде програма реализације је сектор у чијој је надлежности наоружање и војна опрема, а обавезно учествују тактички носиоци, представници техничког органа видова, произвођачи наоружања и војне опреме и опитни центар ради дефинисања услова испитивања.

Члан 36.

При развоју сложених средстава наоружања и војне опреме у оквиру израде техничко-економске анализе, а ради провере могућности реализације предложених решења, може се приступити изради идејног пројекта, макете, атрапе или модела по одредбама овог правилника о почетном развоју.

Члан 37.

Развој средстава наоружања и војне опреме реализује се по усвојеном програму реализације. Развој уговара сектор у чијој је надлежности наоружање и војна опрема а, изузетно, тактички и технички носиоци, уз претходну сагласност сектора у чијој је надлежности наоружање и војна опрема. Уговарање се обавља поступно, по одређеним фазама развоја. Изузетно, када се ради о одређеним програмима где је ризик минималан, може се уговорати за целокупно опремање Војске, с тим што одредбе уговора о нултој серији ступају на снагу после успешне реализације прототипа односно прототипске партије и усвајања средства у наоружање Војске, а за серијску производњу након пријема нулте серије.

У случају развоја и освајања производње сложених средстава са дужим периодом развоја и освајања производње, одлука о наредним фазама (нулта серија и серија) може се донети и пре завршетка претходне фазе. Предлог за такву одлуку, уз сагласност одговарајућих органа другог нивоа, даје сектор у чијој је надлежности наоружање и војна опрема када на основу стања претходне фазе закључи да се без већег ризика може ући у наредну фазу производње, а одлуку доноси министар одбране.

Развој средства наоружања и војне опреме реализује се по једној од ових варијаната:

- 1) Војнотехнички институт или друге истраживачко-развојне организације носиоци су израде програма реализације, почетног и прототипског развоја, закључно са техничком документацијом за нулту серију;
- 2) производне организације су носиоци израде програма реализације почетног и прототипског развоја, обухватајући техничку документацију за нулту серију;
- 3) Војнотехнички институт или друге истраживачко-развојне организације носиоци су израде програма реализације и почетног развоја, а производне организације су носиоци прототипског развоја, обухватајући и техничку документацију за нулту серију.

Члан 38.

Средства наоружања и војне опреме по усвојеном програму реализације развијају се (зависно од сложености и тежине развоја, резултата примењених истраживања и других специфичности) у току почетног развоја, после које следи прототипски развој или само прототипским развојем. Која ће се средства наоружања и војне опреме развијати почетним а која прототипским развојем одлучује надлежни ниво при разматрању и усвајању претходне анализе и програма реализације.

Почетни развој за сложена средства наоружања и војне опреме, као што су авион, брод и средства наоружања и војне опреме са сличним карактеристикама у развоју, обухвата израду претпројекта односно пројекта са евентуалном израдом функционалног модела, атрапе или макете целог средства наоружања и војне опреме или делова – склопова. За средства наоружања и војне опреме која се приликом испитивања уништавају или код којих се очекују велике тешкоће у прототипском развоју, у фази почетног развоја израђује се пробни комад (комади). У почетном развоју решавају се проблеми од којих зависи успешност прототипског развоја.

У фази прототипског развоја, зависно од почетног развоја, развијају се прототип или прототипска партија.

Ако су резултати појединих фаза развоја средства наоружања и војне опреме такви да се може изоставити нека од наредних фаза развоја, одлуку о измени развојног поступка доноси помоћник министра одбране у чијој је надлежности наоружање и војна опрема, уз претходну сагласност тактичког и техничког носиоца.

Члан 39.

Претпројекат је техничко решење које представља прво приближавање решењу средства наоружања и војне опреме, а изводе га истраживачко-развојне организације у току израде или по усвојеном програму реализације. Зависно од сложености средства, претпројекат може се радити за више варијаната решења појединих делова или целине средства наоружања и војне опреме.

Документација идејног решења и претпројекта средства наоружања и војне опреме, по правилу, садржи:

1) податке о техничким решењима за средство наоружања и војне опреме код нас и у иностраним армијама према тактичко-техничким захтевима, тактичким студијама, претходним анализама и програмима реализације (ако су од интереса за развој);

2) прорачуне, скице и цртеже са образложењем варијаната (идејних решења);

3) прецизирање програма реализације и услова за прототипски развој и производњу;

4) прецизирање фаза и термина у мрежном плану прототипског развоја или гантограму;

5) елементе стандардизације, унификације, карактеристике квалитета и поузданости, елементе за израду плана квалитета и слично;

6) предлог евентуалних допуна и измена тактичко-техничких захтева.

У току израде идејног решења и претпројекта или после његовог усвајања може се израдити функционални модел, атрапа или макета (за сложенија средства наоружања и војне опреме).

Израдом једног или више модела (ради приближавања прототипа) испитује се функција склопова или целине средства наоружања и војне опреме и проверавају уграђени материјали. Ако је неопходно сагледати само облик, распоред и однос делова и склопова средства наоружања и војне опреме израђује се макета – атрапа (брда, авиона и сл.) у правој или смањеној размери.

Савет сектора у чијој је надлежности наоружање и војна опрема, у сарадњи са другим нивоом, разматра и усваја претпројекат (бира најповољнију варијанту решења), уз евентуалне мање измене или допуне тактичко-техничких захтева за прототип.

Члан 40.

За средства наоружања и војне опреме код којих се по усвојеном програму реализације почетни развој остварује преко израде пробног (пробних) комада, пробни комад представља прво приближавање решењу средства наоружања и војне опреме. Пробни комад служи и за проверу могућности коришћења резултата примених истраживања и израђује се, зависно од сложености средства, у једној или више варијаната (целине или делова средства) ради испитивања уграђеног материјала и функције склопова и целине.

Савет сектора у чијој је надлежности наоружање и војна опрема, у сарадњи са одговарајућим нивоом, разматра резултате испитивања пробних комада за сложенија средства наоружања и војне опреме, бира најповољнију варијанту (ако је рађено више варијаната) и усваја евентуалне измене и допуне тактичко-техничких захтева за прототипски развој.

Члан 41.

Када су резултати почетног развоја (чл. 39. и 40) по захтевима програма реализације, а прототипски развој наставља исто привредно друштво или организација нису потребна међуфазна одлучивања, тј. сектор у чијој је надлежности наоружање и војна опрема само прихвата информацију носиоца развоја.

Ако се после почетног развоја мења носилац развоја, а резултати почетног развоја не изазивају измену тактичко-техничких захтева у прототипском развоју, помоћник министра одбране у чијој је надлежности наоружање и војна опрема, уз претходни договор са носиоцима реализације почетног и прототипског развоја, доноси одлуку о усвајању резултата испитивања почетног развоја и предаји документације почетног развоја привредном друштву – организацији која ће радити прототипски развој.

У случају неуспеха или знатног одступања од тактичко-техничких захтева, почетни развој се прекида и, доноси одлука о даљем поступку. Одлуку, на основу закључка савета сектора у чијој је надлежности наоружање и војна опрема, доноси надлежни ниво одлучивања.

Члан 42.

Прототипски развој, тј. развој прототипа или прототипске партије врши се ради провере могућности остваривања тактичко-техничких захтева и погодности за производњу.

При одређивању броја прототипова и количина у прототипској партији узимају се у обзир потребе за проверу конструкцијских решења, интерних и завршних испитивања и контроле квалитета и поузданости.

За средства наоружања и војне опреме која се приликом испитивања уништавају (муниција и сл.) обавезно се ради прототипска партија.

Прототип и прототипска партија раде се универзалним, а делом и специјалним алатом (где је неопходно и економски оправдано). Прототипска партија муниције може се радити у целини специјалним алатом, чије се коришћење за нулту серију регулише уговором. Измене и допуне у току развоја прототипа и прототипске партије, као и оверу техничке документације врши носилац развоја, уз сагласност тактичког носиоца.

Пројектом и израдом прототипа или прототипске партије треба да се омогући мерење свих потребних параметара за спровођење интерних и завршних испитивања.

Члан 43.

У току прототипског развоја израђују се план квалитета, преднацрт прописа о квалитету производа и преднацрт техничког упутства за руковање и одржавање, развијају се, употпуњују и усавршавају елементи који обезбеђују аутономну функцију средства или система наоружања и војне опреме (извори енергије, резервни алат и прибор, амбалажа за транспорт и чување). План квалитета, преднацрт прописа о квалитету производа и преднацрт техничког упутства израђује носилац развоја средстава наоружања и војне опреме.

3. Завршна испитивања и усвајање средства наоружања и војне опреме у наоружање односно опрему Војске из сопственог развоја

Члан 44.

Завршна испитивања средстава наоружања и војне опреме, као и хомологациона испитивања компонената односно уређаја који чине комплет система са којима су паралелно развијани врше опитни центри. По потреби, за завршна испитивања опитни центар може ангажовати и друге институције и експерте.

Завршном испитивању могу да присуствују представници војне контроле квалитета, тактичког и техничког носиоца, носиоца развоја и произвођача, а на позив опитног центра – могу присуствовати и други експерти и кооперанти ради давања објашњења и пружања помоћи у току испитивања.

Верификациона испитивања материјала и саставних делова из члана 5. овог правилника врши Војнотехнички институт у сарадњи са опитним центром.

Електронске и електромеханичке делове, компоненте и технологије из члана 5. овог правилника атестира опитни центар.

Члан 45.

По завршеном развоју, носилац развоја уговорној страни, другом нивоу и опитном центру пријављује прототип (прототипску партију) са свим елементима функционалног комплета, ради завршног испитивања средстава наоружања и војне опреме. Уз пријаву опитном центру за завршно испитивање, поред прописане потврде са налазима војне контроле квалитета да је прототип (прототипска партија) израђен према техничкој документацији, опитном центру се прилажу: конструкциона документација, тактичко-технички захтеви, преднацрт прописа о квалитету производа, извод из уговора (технички део), резултати интерних испитивања са прегледом испуњења захтева из преднацрта прописа о квалитету производа и тактичко-техничких захтева, предлог програма завршних испитивања, атести о хомологацији склопова, опреме и делова, списак комплета и преднацрт техничког упутства за руковање и одржавање.

Члан 46.

На основу пријаве за завршно испитивање, опитни центар оцењује да ли су испуњени услови за завршно испитивање средстава наоружања и војне опреме и о томе обавештава други ниво, који доноси коначну одлуку.

Предлог програма за завршна испитивања разматра опитни центар, усаглашава га са учесницима у развоју, коначно га израђује и доставља на одобрење другом нивоу ради давања сагласности за организационо и материјално обезбеђење завршних испитивања. Програм за завршна испитивања, у погледу метода и критеријума

за утврђивање нивоа прописаног квалитета предметног средства наоружања и војне опреме, мора бити усклађен са методама и критеријумима прописаним у преднацрту прописа о квалитету производа. У програму завршних испитивања обавезно се наводи рок за израду и достављање елабората о испитивањима.

Када се ради више варијаната прототипа и прототипске партије, развијених од једне или више развојних организација, завршна испитивања су једновремена, упоредна и по јединственом програму.

Упоредо са одобравањем програма за завршна испитивања, други ниво (тактички носилац) доноси одлуку о потреби и програму трупног испитивања чији су значај, сврха и поступак објашњени у Прилогу 7. овог правилника и чини његов саставни део.

За организацију и материјално обезбеђење завршних испитивања одговоран је тактички носилац.

Члан 47.

Опитни центри, у сарадњи са носиоцима развоја односног средства наоружања и војне опреме, у току испитивања могу мењати програм, ако се тиме добија квалитетнија и свестранија оцена средства наоружања и војне опреме или постиже уштеда. Промена програма посебно се писмено образлаже после извршених испитивања. Опитни центар, преко надлежних органа Генералштаба и сектора у чијој је надлежности наоружање и војна опрема, обавља послове у вези са планирањем и материјалним обезбеђењем опита, како за програм испитивања, тако и за измене програма испитивања.

Ако су резултати у току испитивања негативни и нису прихватљиви по основним параметрима у односу на тактичко-техничке захтеве и преднацрте прописа о квалитету производа, опитни центар може да прекине испитивање. О томе обавештава други ниво и носиоца развоја ради одлуке о даљем раду.

Члан 48.

После завршног испитивања, опитни центар сачињава елаборат по тачкама програма, са налазом, оценом и предлогом. Елаборат завршних испитивања израђује се у седам примерака. Први примерак се доставља органу другог нивоа за потребе тактичког носиоца, други примерак – техничком носиоцу, трећи примерак – носиоцу развоја који је поднео пријаву за испитивање средства наоружања и војне опреме, четврти примерак – управи надлежној за истраживање, развој и производњу наоружања и војне опреме (за развој), а војној контроли квалитета (за нулту серију), пети примерак – организационој јединици надлежној за стандардизацију, кодификацију и метрологију, шести примерак – привредном друштву или организацији која је реализовала развој, а седми примерак задржава орган који је вршио испитивање.

Члан 49.

Носилац развоја и друге организационе јединице којима је достављен елаборат о завршном испитивању, своје мишљење и предлог за даљи рад, у року од 20 дана по пријему елабората, шаљу другом нивоу.

Члан 50.

Други ниво, по потреби, организује усмено усаглашавање мишљења и ставова о резултатима испитивања средстава наоружања и војне опреме ради формирања коначног мишљења о постигнутим резултатима. На основу прикупљених мишљења и ставова, као и примедба и предлога у елаборату о испитивању, тактички носилац, у року од месец дана по пријему елабората, доставља надлежном нивоу предлог одлуке за усвајање средства наоружања и војне опреме у наоружање односно опрему Војске.

Члан 51.

Решење о усвајању средстава наоружања и војне опреме у наоружање односно опрему Војске доноси први ниво за средства „А“ категорије, а други ниво за средства „Б“ категорије.

Решењем се регулишу:

1) да се прототип (прототипска партија) прихвата и средство усваја у наоружање односно опрему Војске, ако испуњава постављене тактичко-техничке захтеве;

2) да се прототип (прототипска партија) и документација дораде ради испуњавања услова из тактичко-техничких захтева и преднацрта прописа о квалитету производа; те дораде проверава опитни центар, а надлежни ниво доноси решење о накнадном испитивању и другим питањима у вези са реализацијом донете одлуке;

3) да се прототип (прототипска партија) одбије и понови фаза или цео прототипски развој или да се обустави рад на развоју; надлежни ниво доноси решење о регулисању свих питања која проистекну из такве одлуке.

Решењем о усвајању средстава наоружања и војне опреме у наоружање односно опрему Војске регулише се израда техничке документације за нулту серију и одређује надлежни орган за документацију, што би, по правилу, требало да буде носилац развоја.

Решење о усвајању средстава наоружања и војне опреме у наоружање односно опрему Војске доставља се тактичком и техничком носиоцу, носиоцу развоја, опитном центру, управи надлежној за истраживање, развој и производњу наоружања и војне опреме (која води регистар донетих решења), организационој јединици надлежној за стандардизацију, кодификацију и метрологију и војној контроли квалитета.

4. Освајање средстава наоружања и војне опреме по лиценцној документацији

Члан 52.

Када се претходном анализом утврди да је потребно освојити производњу средства наоружања и војне опреме набавком лиценцне документације, приступа се анализи тржишта и преговорима са страном фирмом. На предлог сектора у чијој је надлежности наоружање и војна опрема, министар одбране доноси одлуку о почетку преговора и одлуку за набавку узорака помоћу којих се проверавају тактичко-техничке карактеристике средства у односу на тактичко-техничке захтеве и обавља техничко-економска анализа могућности освајања производње у земљи. На основу ових анализа приступа се изради програма реализације којим се дефинише најповољнији пут за реализацију и предлаже доношење решења о набавци лиценцне документације. Решење о набавци лиценцне документације доноси министар одбране.

Средства наоружања и војне опреме по лиценцној документацији освајају се производњом преко израде нулте серије или израдом прототипске партије и нулте серије. Освајање средства наоружања и војне опреме може отпочети прототипским развојем средства као целине или појединих његових делова.

Члан 53.

Када се средство наоружања и војне опреме осваја по лиценцној документацији, нулта серија ради се по технологији и алатом за серијску производњу.

Носилац активности на изради програма реализације и на освајању средства наоружања и војне опреме по лиценцној документацији је привредно друштво или организација коју одреди сектор у чијој је надлежности наоружање и војна опрема.

Завршно испитивање прототипа (прототипске партије) или нулте серије средства наоружања и војне опреме освајаног по лиценцној документацији, обавља се по поступку за сопствени развој.

Средства наоружања и војне опреме освојена по лиценцној документацији усвајају се у наоружање односно опрему Војске по одредбама члана 51. овог правилника.

Активности при освајању средства наоружања и војне опреме по лиценцној документацији приказане су у Технолошкој шеми активности при планирању и освајању средстава наоружања и војне опреме по лиценцној документацији која је дата у Прилогу 8. овог правилника и чини његов саставни део.

5. Усавршавање

Члан 54.

Под усавршавањем средства наоружања и војне опреме подразумевају се реконструкције или адаптације које обезбеђују његово значајније побољшање.

Средства наоружања и војне опреме усавршавају се након увоза, у току серијске производње, ремонта и експлоатације.

Када се усавршавањем средства наоружања и војне опреме битно мењају његове тактичко-техничке особине, поступа се као при сопственом развоју новог средства наоружања и војне опреме. Ако се усавршава средство наоружања и војне опреме које се налази у серијској производњи, у одлуци надлежног нивоа о усавршавању обавезно се утврђује прелазни период после којег ће се применити усвојено решење.

Носилац активности на изради програма реализације за усавршавање средства наоружања и војне опреме је сектор у чијој је надлежности наоружање и војна опрема. Одлуку о прихватању програма реализације доноси надлежни ниво, а решење о његовом усвајању доноси помоћник министра одбране у чијој је надлежности наоружање и војна опрема.

По усавршавању првих примерака, обавезна су испитивања у опитном центру, на основу којих други ниво доноси решење о усвајању усавршеног дела или комплетног средства наоружања и војне опреме у наоружање односно опрему Војске.

6. Развој средства наоружања и војне опреме у кооперацији са иностраним партнером

Члан 55.

У случају да се програмом реализације предложи развој средства наоружања и војне опреме у кооперацији са иностраним партнером, одлуку о томе доноси министар одбране, на предлог првог нивоа одлучивања.

Целокупан процес развоја таквог средства наоружања и војне опреме спроводи се по одредбама овог правилника о сопственом развоју, закључно са нултом серијом.

Уколико се укаже потреба или ако није могуће да се у потпуности примене одредбе овог правилника, по усвајању програма реализације се израђује посебан документ о условима реализације средства наоружања и војне опреме. Документ припрема сектор у чијој је надлежности наоружање и војна опрема, а одобрава га министар одбране.

IV. ПРОИЗВОДЊА СРЕДСТАВА НАОРУЖАЊА И ВОЈНЕ ОПРЕМЕ**1. Нулта серија**

Члан 56.

Нулта серија израђује се по техничкој документацији за нулту серију и њен развој се повезује са серијском производњом средстава наоружања и војне опреме.

Конструкциону документацију за нулту серију израђује привредно друштво или организација која је извела прототипски развој на основу конструкционе документације за прототип (прототипску партију). У конструкциону документацију за нулту серију обавезно се уносе све измене дефинисане у решењу о усвајању средстава наоружања и војне опреме у наоружање. На основу конструкционе документације, произвођач нулте серије израђује технолошку документацију.

Истовремено са израдом конструкционе документације за нулту серију израђује се предлог нацрта прописа о квалитету производа, чиме се завршава фаза развоја средства наоружања и војне опреме.

Члан 57.

Нулта серија се ради алатом који ће се користити у серијској производњи, при чему се постојећим људством и уз учешће одређених коопераната проверавају технолошки процес и техничка документација.

Пре почетка израде делова, подсклопова и склопова средства наоружања и војне опреме у нултој серији, као и завршне контроле нулте серије, морају бити разрађени сви технолошки и контролни поступци, који се при томе проверавају и по потреби допуњују или мењају. Са завршетком нулте серије сви технолошки и контролни поступци морају бити коначно оформљени.

Изузетно, за сложена средства и системе, да би се скратило време освајања израдом нулте серије, произвођач може поступно да уводи серијске производне и контролне алате, тако да са завршетком нулте серије буду урађени и произведени сви серијски алати.

У току израде нулте серије произвођач израђује нацрт прописа о квалитету производа, упутство за руковање и одржавање, нацрт именика саставних делова, а у одговарајућим јединицама тактички и технички носиоци обављају комплексне припреме за експлоатацију и интегрално логистичку подршку.

У изради конструкционе документације носилац производње нулте серије сарађује са носиоцем развоја. Носилац развоја прати израду нулте серије и сарађује са произвођачем у решавању техничких проблема током производње нулте серије. Активности при изради нулте серије приказане су у Технолошкој шеми активности при припреми производње и производњи средстава наоружања и војне опреме која је дата у Прилогу 9. овог правилника и чини његов саставни део.

Члан 58.

Израда, контрола квалитета и испитивање нулте серије врше се по овереној техничкој документацији за нулту серију. Контролу квалитета у току израде врши војна контрола квалитета или овлашћена организација која се за то уговором одреди.

Нулту серију, по правилу, израђује привредно друштво које је радило прототип (прототипску партију). Изузетно, нулту серију могу да раде ремонтни заводи или Војнотехнички институт, сектор у чијој је надлежности наоружање и војна опрема одређује ко ће радити нулту серију.

Члан 59.

Израда нулте серије уговара се посебно, а уговором могу се утврђивати и опције за серијску производњу (најава количина, оријентационе цене, обезбеђење критичних материјала унапред и друго). У повољним условима, са израдом нулте серије уговара се и серијска производња, с тим што одредбе уговора о серијској производњи ступају на снагу после доношења решења о пријему нулте серије. Са организационим јединицама Министарства и Војске не врши се уговарање већ се издаје радни задатак.

Изузетно, за сложенија средства наоружања и војне опреме, уз сагласност сектора у чијој је надлежности наоружање и војна опрема, одредбе уговора о серијској производњи могу ступити на снагу и пре завршетка производње и пријема свих комада из нулте серије.

Реализацију нулте серије, према стандарду одбране и важећим прописима, уговарају сектор у чијој је надлежности наоружање и војна опрема као наручилац и привредно друштво – организација која реализује производњу – као извршилац.

Члан 60.

Завршно испитивање нулте серије врши опитни центар према програму који је одобрио надлежни ниво и по нацрту прописа о квалитету производа, у складу са поступцима из чл. 44–50. овог правилника.

Члан 61.

Решење о пријему нулте серије доноси други ниво, на основу елабората и мишљења, а у складу са поступцима из чл. 44–50. овог правилника.

Решењем се регулишу:

1) да се ураде исправке или дораде, при чему опитни центар врши проверу исправки или дорада и регулише питања која у погледу уговорених обавеза из тога произилазе;

2) да се нулта серија прима и да се може прећи на серијску производњу;

3) да се нулта серија одбија, при чему се регулишу питања која из такве одлуке проистичу.

На предлог сектора у чијој је надлежности наоружање и војна опрема, решењем о пријему нулте серије регулишу се поступак и начин чувања стандардног узорка за средства наоружања и војне опреме, где је стандардни узорак неопходан.

При доношењу решења, други ниво одлучивања сарађује са сектором у чијој је надлежности наоружање и војна опрема и осталим надлежним организационим јединицама. Решење се доставља организационој јединици надлежној за набавке, тактичком и техничком носиоцу, истраживачко-развојној организацији, опитном центру, организационој јединици надлежној за стандардизацију, кодификацију и метрологију и војној контроли квалитета, а извод из решења доставља се произвођачу наоружања и војне опреме.

Помоћник министра одбране у чијој је надлежности наоружање и војна опрема доноси одобрење (разрешницу) за серијску производњу средстава наоружања и војне опреме.

2. Серијска производња

Члан 62.

На основу захтева тактичког и техничког носиоца, сектор у чијој је надлежности наоружање и војна опрема уговара серијску производњу средстава наоружања и војне опреме према овереној документацији за серијску производњу и активностима из Прилога 9. овог правилника. Квалитет серијске производње контролишу органи војне контроле квалитета или њени овлашћени сарадници. За контролу квалитета сложених средстава наоружања и војне опреме, на предлог надлежног нивоа, војна контрола квалитета може формирати стручне комисије, што се регулише уговором. Испитивање и пријем средстава наоружања и војне опреме у серијској производњи обављају се према одредбама стандарда одбране и прописа о квалитету производа за односно средство. Произвођач се уговором обавезује да обезбеди серијску производњу према важећим стандардима одбране.

При уговарању производње средстава наоружања и војне опреме обавезно се уговара и израда припадајућих индивидуалних комплета, упутстава за руковање и одржавање, именика саставних делова и норматива резервних делова, техничке ремонтне документације, резервних делова и склопова и специјалне опреме за одржавање, сходно одредбама стандарда одбране и прописа о номенклатури средстава.

Члан 63.

Ако се пре почетка производње и контроле средства наоружања и војне опреме установи да захтеви стандарда одбране и прописа о квалитету производа не могу бити испуњени, а одступање од захтева не утиче на испуњавање тактичко-техничких захтева, органи војне контроле квалитета могу издати одобрење за одступање (одобрење за производњу), које се издаје за одређену количину или за одређени период пре почетка производње или контроле.

За одступање од захтева стандарда одбране и прописа о квалитету производа који утичу на испуњавање тактичко-техничких захтева, произвођач може да затражи одобрење подношењем образложеног захтева. Захтев за одступање произвођач подноси организационој јединици надлежној за стандардизацију, кодификацију и метрологију пре почетка производње или контроле, а одступање одобрава помоћник министра одбране у чијој је надлежности наоружање и војна опрема, уз сагласност тактичког носиоца.

Члан 64.

Ако се у току производње и контроле средстава наоружања и војне опреме установи да средства, саставни делови, сировине, полуфабрикати, помоћни материјали и друго нису усаглашени са техничком документацијом, а тиме се не доводи у питање испуњавање тактичко-техничких захтева, органи војне контроле квалитета могу издати одобрење за одступање и потврду о квалитету, уз услов да у наредној производњи неусаглашености буду отклоњене.

Члан 65.

За средства наоружања и војне опреме код којих су установљене неусаглашености са захтевима техничке документације, а која утичу на испуњавање тактичко-техничких захтева, произвођач може да затражи ванредни пријем.

Образложени захтев за ванредни пријем, документован резултатима извршених испитивања са мишљењем органа надлежног за документацију, подноси се организационој јединици која је уговорила набавку.

На основу мишљења носиоца развоја, тактичког и техничког носиоца и војне контроле квалитета, помоћник министра одбране у чијој је надлежности наоружање и војна опрема доноси решење о ванредном пријему, које се доставља произвођачу, тактичком и техничком носиоцу, органу надлежном за документацију, војној контроли квалитета и организационој јединици која је извршила уговарање.

Захтев за ванредни пријем може поднети и подизвођач, уз документован став произвођача средства наоружања и војне опреме.

У случају да се не постигне сагласност у ставовима, одлуку доноси надлежни ниво одлучивања решењем, које је коначно.

Члан 66.

При прекиду производње муниције и других убојних средстава дужем од 18 месеци или мањој промени основне технологије ради се челна серија која се испитује као и нулта серија. Промена основне технологије подразумева и пренос производње на другог произвођача. Утицај промене технологије на квалитет средства наоружања и војне опреме и потребу израде челне серије разматрају произвођач и војна контрола квалитета. Ако се не постигне сагласност, одлуку доноси помоћник министра одбране у чијој је надлежности наоружање и војна опрема.

За остала средства наоружања и војне опреме, зависно од њихове специфичности и битних промена основне технологије, у случају дужег прекида производње или промене произвођача, о евентуалној изради челне серије и начину њеног испитивања одлучује сектор у чијој је надлежности наоружање и војна опрема у договору са произвођачима, тактичким и техничким носиоцима и опитним центром.

3. Документација за производњу средстава наоружања и војне опреме

Члан 67.

Техничком документацијом за производњу неког средства наоружања и војне опреме сматрају се: техничка документација прописана одговарајућим стандардима, прописи о квалитету производа и специфични део технолошке и контролне документације неопходан за обезбеђење или проверу постизања прописаног квалитета. Техничка документација пре производње подлеже обавезној овери надлежног органа.

Техничку документацију издаје, оверава, тумачи, новелира и чува орган за документацију који одређује одговарајући ниво решењем о усвајању средстава у наоружање односно опрему Војске. Надлежни орган за документацију је, по правилу, носилац развоја, а за стандарде одбране и прописе о квалитету производа организациона јединица надлежна за стандардизацију, кодификацију и метрологију.

Члан 68.

Документацију за серијску производњу чини конструкциона документација за нулту серију, уколико ју је надлежни орган за документацију оверио као важећу за серијску производњу. По потреби, конструкциону документацију за серијску производњу израђује произвођач на основу оверене конструкционе документације за

нулту серију. У документацију морају бити унете све измене по решењу о пријему нулте или челне серије. Конструкциону документацију за серијску производњу оверава надлежни орган за документацију. Овером се даје сагласност да се по тој документацији може производити и вршити пријем и да се без одобрења не могу вршити измене и допуне.

Члан 69.

Стандарди одбране и прописи о квалитету производа за одређено средство наоружања и војне опреме израђују се и примењују према прописима којима је уређена ова област у Министарству.

Преднацрт прописа о квалитету производа служи за завршно испитивање и оцену квалитета прототипа (прототипске партије) средства наоружања и војне опреме.

Нацрт прописа о квалитету производа служи за испитивање и оцену квалитета нулте серије средстава наоружања и војне опреме.

Пропис о квалитету производа служи за испитивање и оцену квалитета средстава наоружања и војне опреме у серијској производњи.

Члан 70.

Технолошку и контролну документацију неопходну у процесу производње израђује произвођач. Ова документација садржи поступке за израду, монтажу и подешавање средстава наоружања и војне опреме, као и поступке за њихово испитивање и контролу квалитета и цртеже алата и контролника.

Члан 71.

Измене и допуне техничке документације за производњу средстава наоружања и војне опреме могу да предлажу сви учесници у развоју, производњи и експлоатацији средстава наоружања и војне опреме.

Изузев стандарда одбране и прописа о квалитету производа, измене у техничкој документацији које не утичу на испуњавање тактичко-техничких захтева, функцију, заменљивост, поузданост и трајност, уноси произвођач, уз претходну сагласност војне контроле квалитета и надлежног органа за документацију према решењу о усвајању средства у наоружање, најкасније до пријаве средстава наоружања и војне опреме за завршну контролу.

Измене и допуне које мењају или умањују особине средства наоружања и војне опреме врши надлежни орган за документацију, уз претходну сагласност тактичког и техничког носиоца.

Орган за документацију не може оверити измену техничке документације када она доводи до промене номенклатурног броја, а да претходно није одређен и унет нови номенклатурни број.

Усвојене измене и допуне обавезно се уносе у све примерке техничке документације.

Члан 72.

Оверена конструкциона документација доставља се: произвођачу (у два примерка, од којих један на транспарент-озолиду или дигиталној форми), војној контроли квалитета, произвођачу наоружања и војне опреме који је одређен за припрему ратне производње (ако се предвиђа) и техничком носиоцу, а оригинал задржава орган који оверава документацију.

Стандарди одбране достављају се свима којима се доставља и конструкциона документација, као и другим заинтересованим организационим јединицама Министарства и Војске према разрезу организационе јединице надлежне за стандардизацију, кодификацију и метрологију. Прописи о квалитету производа достављају се произвођачу и организационим јединицама Министарства и Војске.

Специфичан део технолошке документације доставља се као и конструкциона документација.

Чување техничке документације, њено ажурирање и уступање у случају завршетка или прекида производње регулишу се посебним упутством, које, у смислу одредаба овог правилника, доноси организациона јединица надлежна за истраживање, развој и производњу наоружања и војне опреме.

Члан 73.

Серијска производња се ради алатом за серијску производњу наоружања и војне опреме, чија се вредност, делом или у целини, обухвата уговором за производњу средстава наоружања и војне опреме. Пре закључења уговора о испоруци последње серије, органи сектора у чијој је надлежности наоружање и војна опрема и другог нивоа одлучују да ли ће се, с обзиром на производњу у рату или наставак производње, откупљени алат за серијску производњу чувати. За алате који преостају и које треба по завршетку или прекиду производње чувати, посебним уговором са произвођачем обезбеђује се да остану у власништву Министарства и да се на одређени начин чувају. Ближе одредбе о поступку са алатом за серијску производњу после извршених испорука регулише сектор у чијој је надлежности наоружање и војна опрема, уз сагласност другог нивоа.

V. НАБАВКА СРЕДСТАВА НАОРУЖАЊА И ВОЈНЕ ОПРЕМЕ ИЗ УВОЗА

Члан 74.

Када се тактичком студијом и претходном анализом или елаборатом програма за реализацију ургентних програма опремања Војске утврди потреба увоза наоружања и војне опреме, приступа се анализи тржишта. Пре доношења коначне одлуке о увозу готових средстава наоружања и војне опреме, набављају се узорци и врше верификациона испитивања помоћу којих се проверавају тактичко-техничке карактеристике средстава у односу на тактичко-техничке захтеве и понуду.

Заједно са наведеним испитивањем и анализама, тактички носилац израђује програм реализације којим се дефинише даљи процес опремања.

Ток процеса опремања Војске наоружањем и војном опремом набавком из увоза приказан је у Технолошкој шеми активности при набавци средстава наоружања и војне опреме из увоза која је дата у Прилогу 10. овог правилника и чини његов саставни део.

Одлуку о набавци узорака доноси министар одбране, на основу предлога другог нивоа и уз сагласност првог нивоа одлучивања или сектора у чијој је надлежности наоружање и војна опрема.

Технолошка шема не примењује се приликом набавке ради реализације ургентних програма опремања Војске.

Узорке испитује опитни центар.

Испитивања узорака код средстава наоружања и војне опреме која се набављају ради реализације ургентних програма опремања Војске, као и средстава која се добијају путем донација врши се само у области провере основних функционалних карактеристика и безбедности употребе средства наоружања и војне опреме. Испитивање узорака ради реализације ургентних програма опремања Војске врши се као приоритетно у односу на остале задатке испитивања опитног центра.

По потреби, уговором се регулише да квалитет средстава наоружања и војне опреме из увоза контролишу органи војне контроле квалитета.

У случају набавке малосеријских уређаја и система и у другим случајевима када верификација квалитета и испуњавање тактичко-техничких захтева не могу бити обезбеђени набавком узорака, у одлуци о увозу дефинишу се поступак и обим верификације.

Члан 75.

Приликом увоза готових средстава наоружања и војне опреме обавезно се набавља и одговарајућа документација о опису, руковању, одржавању и бажарењу, списак комплета, именик (каталог) саставних делова и ремонтна документација са нормативима резервних делова, као и контролна документација са методима испитивања и стандардима.

У уговоре са иностраним партнерима уносе се одредбе које обезбеђују и гарантују и све остале техничке и материјалне основе будућег процеса опремања: резервни делови и склопови за почетни сток и одређени период експлоатације, специјална погонска средства (гориво, мазиво, течност) и специјална опрема за одржавање (покретне радионице, алат, мерна, контролна и испитна опрема, контејнери за чување и друго). Такође, обезбеђују се обука кадра, изградња потребних објеката и остало што је неопходно за нормалну експлоатацију и одржавање.

Поступак набавки спроводи се у складу са законом којим су уређене јавне набавке у области одбране и безбедности. Поступци набавки који се реализују по ургентним програмима опремања Војске реализују се као набавке у области одбране и безбедности на које се не примењује Закон о јавним набавкама.

Члан 76.

Тактички носиоци за средства наоружања и војне опреме која се набављају из увоза обезбеђују израду правила и упутстава за рад и употребу средства наоружања и војне опреме и именика саставних делова комплета, а технички носиоци – израду упутстава за одржавање и ремонт, именика саставних делова основних средстава и норматива резервних делова.

VI. НАБАВКА СРЕДСТАВА НАОРУЖАЊА И ВОЈНЕ ОПРЕМЕ СА ДОМАЋЕГ ТРЖИШТА

Члан 77.

Када се претходном анализом утврде потреба и могућност набавке средстава наоружања и војне опреме са домаћег тржишта готових производа, надлежни ниво, приликом усвајања претходне анализе, предлаже одлуку за набавку узорака, проверу и оцену система квалитета потенцијалног испоручиоца наоружања и војне опреме, коју доноси министар одбране. На основу ове одлуке, тактички носилац приступа верификационим испитивањима и изради програма реализације. Даљи поступак је истоветан са поступком прописаним одредбама чл. 74. и 75. овог правилника.

Када се у елаборату програма за реализацију ургентних програма опремања Војске планира набавка средстава наоружања и војне опреме са домаћег тржишта испитивање узорака, по одлуци министра одбране, врши се у складу са одредбом члана 74. став 7. овог правилника.

Испитивање узорака обавља опитни центар аналогно завршном испитивању средстава наоружања и војне опреме по програму испитивања које овери тактички носилац. Уколико је средство произведено по стандардима (међународним или домаћим) и техничким прописима а произвођач располаже атестом о испитивању средстава од надлежне институције Републике Србије, одлука о усвајању у наоружање може се донети и без поновног испитивања, ослањајући се на извештај опитног центра да средство на основу поменуте документације испуњава прописане тактичко-техничке захтеве.

При уговарању набавке, технички носилац дефинише шта у техничкој документацији која се испоручује мора бити израђено по прописима Војске.

Ако се програмом реализације предвиђа дугорочнија набавка готових средстава наоружања и војне опреме са домаћег тржишта, оверу техничке документације по којој је средство произведено обавља орган који одреди други ниво.

По потреби, уговором регулише се да квалитет средстава наоружања и војне опреме контролише војна контрола квалитета.

У случајевима набавке малосеријских уређаја и система и у другим случајевима када верификација квалитета и испуњавање тактичко-техничких захтева не могу бити обезбеђени набавком узорака, у одлуци о набавци дефинишу се поступак и обим верификације.

VII. ПРАЋЕЊЕ СРЕДСТАВА НАОРУЖАЊА И ВОЈНЕ ОПРЕМЕ У ЕКСПЛОАТАЦИЈИ И ОДРЖАВАЊУ

Члан 78.

Органи другог нивоа, корисници средстава наоружања и војне опреме, а посебно техничка служба надлежна за одржавање средстава наоружања и војне опреме у обавези су да остваре системски увид у техничко стање и понашање средстава наоружања и војне опреме, резервних делова и других елемената у експлоатацији, одржавању и складиштењу. Обавештења о уоченим експлоатационим, безбедносним и еколошким недостацима и застојима насталим из конструкционих или производних разлога упућују се одговарајућем органу другог нивоа, произвођачу наоружања и војне опреме, опитном центру и војној контроли квалитета. Други ниво, заједно са техничким носиоцем, организационом јединицом Генералштаба надлежном за логистичку подршку, Војнотехничким институтом, опитним центром и војном контролом квалитета, анализира прикупљене податке о понашању и поузданости средстава наоружања и војне опреме у употреби и у складиштима и предузима одговарајуће мере. Уколико су уочени озбиљнији недостаци, други ниво предлаже сектору у чијој је надлежности наоружање и војна опрема одлуку о мерама за њихово отклањање.

VIII. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 79.

Периодични и годишњи извештаји о реализацији задатака истраживања, развоја, освајања производње, производње и набавци средстава наоружања и војне опреме израђују се и достављају надлежним нивоима одлучивања, сходно одредбама прописа о планирању развоја и опремања Војске, о евиденцији, праћењу и анализи остваривања планова Војске и састављању периодичних извештаја и завршних рачуна.

Извештај о завршетку задатака истраживања и развоја средстава наоружања и војне опреме носилац реализације задатака доставља сектору у чијој је надлежности наоружање и војна опрема, а сектор надлежном нивоу одлучивања на даљи поступак.

Члан 80.

Надзор над применом одредаба овог правилника у процесу опремања Војске наоружањем и војном опремом врши министар одбране.

Члан 81.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о опремању Војске Југославије наоружањем и војном опремом у миру („Службени војни лист“, бр. 25/96 и 5/02).

Члан 82.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном војном листу“.

Прилог 1.

**ПРЕГЛЕД СРЕДСТАВА КОЈА СЕ СМАТРАЈУ НАОРУЖАЊЕМ
И ВОЈНОМ ОПРЕМОМ**

1. Све врсте оружја и оруђа (хладно оружје, пиштољи, пушке, аутомати, митраљези, ручни бацачи, минобацачи, топови, хаубице и друго), осим ловачког и спортског оружја.
2. Све врсте авиона, хеликоптера, једрилица и лебделица и њихова опрема, падобрани и падобранска десантна опрема, који су намењени за војне потребе.
3. Све врсте ратних бродова и других борбених пловних објеката, бродови помоћне намене и њихова специфична опрема намењена за војне потребе.
4. Средства везе, криптозаштите, противелектронских дејстава, радио-техничког извиђања (командовања) и безбедности, која су намењена за војне потребе.
5. Све врсте возила намењених за војне потребе (борбена, неборбена и друга специјална моторна возила), осим путничких.
6. Висећи, монтажни и лансирни мостови, понтонски паркови и пловни објекти и извиђачки и десантни чамци намењени за војне потребе.
7. Муниција и њени елементи за све врсте оружја и оруђа из тачке 1. овог прегледа (осим муниције за ловачко и спортско оружје).
8. Све врсте ракета и уређаја за лансирање и навођење (осим за одбрану од града и за ватромет).
9. Све врсте бомби, торпеда, мина и распрсквајућих средстава.
10. Барут, све врсте експлозива и запаљива, димна и осветљавајућа средства, осим ловачког барута и приредног експлозива.
11. Опрема и средства за минирање и разминирање, маскирање и камуфлажу, намењени за војне потребе.
12. Системи, уређаји и инструменти за ваздушно, површинско и подводно осматрање, за извиђање из ваздуха, идентификацију и легитимисање, за управљање ватром, за оријентацију и навигацију, за управљање и вођење, радар, инфрацрвени уређаји, ласери и нишанске справе, који су конструисани и произведени за војне потребе.
13. Све врсте командно-информационих система, рачунара, показивача и других средстава и система информатичке технологије у војним применама.
14. Све врсте електрохемијских извора електричне енергије, електроагрегата, електричних машина и других електроенергетских средстава за војне примене.
15. Средства за противнуклеарну, противхемијску и противбиолошку заштиту, средства за детекцију, дозиметрију и идентификацију и средства и материје за деконтаминацију, намењени за војне потребе.
16. Специјални алати и амбалажа за транспорт и чување средстава из тач. 1–13. овог прегледа.
17. Конструкциона, технолошка, ремонтна и експлоатациона документација за средства из тач. 1–15. овог прегледа.
18. Сва друга средства и опрема произведени по стандардима одбране и техничким прописима у области одбране.

Прилог 2.

**ТЕХНОЛОШКА ШЕМА АКТИВНОСТИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЈИ ЗАДАТАКА ОПШТИХ
И ПРИМЕЊЕНИХ ИСТРАЖИВАЊА**

Редни број	АКТИВНОСТИ	Учесници у одлучивању и реализацији задатака истраживања					
		Помоћник министра одбране у чијој је надлежности наоружање и војна опрема	Савет сектора у чијој је надлежности наоружање и војна опрема	Тактички и технички носиоци	Управа надлежна за истраживање, развој и производњу наоружања и војне опреме	Опитни центар	Носиоци истраживања
1	Израда претходне анализе			***	**	*	**
2	Разматрање и доношење одлука о претходној анализи*)			***	**	*	**
3	Уговарање израде програма реализације (када се задатак реализује ван Војске)				***		**
4	Израда програма реализације			*	**	*	***
5	Разматрање и доношење одлуке о програму реализације	○	Δ	*	***	*	**
6	Уговарање реализације задатака (када се задатак реализује ван Војске)				***		**
7	Реализација задатака				**	*	***
8	Разматрање и доношење одлука о резултатима истраживања и њиховом коришћењу	○	Δ	**	***	*	**

*) Одлуку о прихватању претходне анализе за задатке истраживања доноси помоћник министра одбране у чијој је надлежности наоружање и војна опрема.

ЛЕГЕНДА:

- – доноси одлуку (решење)
- Δ – разматра и предлаже решење
- *** – носилац активности
- ** – обавезно учешће
- * – учешће према потреби

САДРЖАЈ ТАКТИЧКЕ СТУДИЈЕ

1. Увод са критеријумима за израду тактичке студије.
2. Анализа и процена снага противника.
3. Анализа сопствених могућности.
4. Анализа ратоводства.
5. Типски модели дејстава.
6. Студија страних решења.
7. Студија борбених дејстава по критеријумима цена – ефикасност или други одговарајући критеријуми, са могућим алтернативама.
8. Избор нових средстава наоружања и војне опреме, са образложењем.
9. Дефинисање тактичко-техничких захтева нових средстава и критеријума за експлоатацију у рату и миру.
10. Врста, број и динамика попуне.
11. Анализа елемената довођења средстава до пуне борбене готовости.
12. Размештај средстава.
13. Посебни захтеви у погледу руковања, смештаја и одржавања.
14. Анализа укупних ефеката.
15. Удео појединог средства у обезбеђењу борбене готовости.
16. Закључак с предлогом критеријума за израду претходне анализе.
17. Степен поверљивости и мере безбедности.

САДРЖАЈ ПРЕТХОДНЕ АНАЛИЗЕ ЗАДАТАКА**Истраживање**

1. Циљ истраживања.
2. Садржај истраживања.
3. Стање и тренд истраживања у нашој земљи и у свету на подручју планираног програма.
4. Методе.
5. Истраживачки потенцијал.
6. Лабораторијска опрема за истраживање.
7. Трајање истраживања.
8. Начин верификације резултата истраживања.
9. Примена резултата истраживања.
10. Предрачун потребних финансијских средстава.
11. Степен поверљивости и мере безбедности.
12. Предлог нивоа који треба да усвоји програм реализације истраживања.
13. Закључак и предлог.

Развој и опремање Војске

1. Извод из тактичке студије са свим потребним критеријумима за израду претходне анализе.
2. Преглед страних решења.
3. Студија сопствених могућности у реализацији са идејним решењем.
4. Предлог допуна и измена тактичке студије (по потреби).
5. Почетни тактичко-технички захтеви.
6. Разматрање варијаната реализације опремања: увоз, лиценца, сопствени развој, набавка на домаћем тржишту.
7. Предлог одбране варијанте са образложењем.
8. Број средства и динамика попуне.
9. Модел експлоатације средства наоружања и војне опреме у рату и миру.
10. Анализа могућности обезбеђења кадра за руковање и одржавање у рату и миру.
11. Анализа потреба и могућности смештаја и чувања.
12. Предлог интегралне логистичке подршке.
13. Пројекција трошкова развоја, производње, опремања, интегралне логистичке подршке, цене средства, пута реализације, услова развоја и инвестиција са роковима извршења.
14. Могућност обезбеђења финансијских средстава са динамиком улагања по годинама.
15. Предлог за разврставање у категорију и врсту приоритета опремања.
16. Закључак са предлогом критеријума за израду програма реализације и предрачуном цене за његову израду.

САДРЖАЈ ПРОГРАМА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ЗАДАТАКА**Истраживање**

1. Могуће варијанте за решавање проблема и анализа фактора који утичу на проблем.
2. Избор најповољније варијанте, са образложењем.
3. Потребне фазе за реализацију изабране варијанте истраживања.
4. План реализације и фазе – мрежни план или гантограм.
5. Потребна сарадња у току рада:
  - 1) сарадња у земљи – избор коопераната, оцена њихове способности и посао који треба да обаве;
  - 2) сарадња са иностранством:
    - (1) набавка узорака са оријентационим ценама;
    - (2) предлог за научно-техничку сарадњу из области рада на задатку са временом и трошковима.
6. Предрачун трошкова по задатку.
7. Верификација реализације – предлог стручног органа и начин верификације текуће фазе и крајњег циља задатка.
8. Састав радне екипе.
9. Предлог безбедносног прилога.

Развој и опремање Војске

1. Анализа и дефинисање потребних количина врше се на основу материјалних формација, планова производње и набавки и других података из плана развоја Војске. У овом делу програма реализације обрађују се и одговарајуће варијанте динамике попуне Војске.

2. Техничко-економска анализа обухвата:
  - 1) страна решења (ако су од посебног утицаја на предмет техничко-економске анализе);
  - 2) техничку оцену могућности и испуњавања тактичко-техничких захтева из претходне анализе;
  - 3) варијанте решења са потребним образложењем и предлогом оптималног решења; када се у склопу израде техничко-економске анализе, а по усвојеном предлогу из претходне анализе, израђују модели или пробни комади (по одредбама почетног развоја), образују се резултати испитивања;
  - 4) израду плана квалитета;
  - 5) анализу интегралне логистичке подршке посматраног средства наоружања и војне опреме, са проценом могућности уклапања те подршке у постојећи систем логистичке подршке;
  - 6) предлог тактичко-техничких захтева на основу постављених решења и евентуалних испитивања;
  - 7) услове за развој (општи, кадровски, инвестициони и др.) за предложену варијанту решења;
  - 8) материјално-финансијске трошкове за реализацију развоја, са мрежним планом закључно са техничком документацијом за нулту серију;
  - 9) материјално-финансијске трошкове за реализацију опремања, експлоатације и интегралне логистичке подршке;
  - 10) састав комплекта и компонената средства наоружања и војне опреме;
  - 11) осврт на могућности примене делова и склопова из других средстава наоружања и војне опреме, елементе стандардизације и унификације;
  - 12) степен тајности;
  - 13) предлог трошкова завршног испитивања средстава наоружања и војне опреме;
  - 14) предлог категоризације и приоритета.

У случају освајања средства по лиценци или развоја копирањем, у оквиру техничко-економске анализе или пре тога, могу се извести потребна испитивања, чији се резултати обрађују у техничко-економској анализи.

3. Анализа и избор пута реализације обрађују:
  - 1) варијанту развојног пута (сопствени развој, развој по лиценци, усавршавањем постојећих средстава наоружања и војне опреме и др.), могућност истраживачко-развојних организација, опитног центра и привредних друштава произвођача наоружања и војне опреме, облике сарадње и кооперације у току развоја, потребне фазе развоја (претпројекат, модел, пробни комад, прототипски развој са израдом прототипа или прототипске партије), потребне количине у предвиђеним фазама развоја;

2) могућности и услове производње у земљи, са гледишта производних капацитета, обезбеђења конструкционог и потрошног материјала, делова и опреме, инвестиција и других потреба које треба да обезбеде рационалну производњу;

3) рокове, уз могућно преклапање фаза;

4) коначни предлог привредног друштва – организације, оптималне варијанте интегралне логистичке подршке, са вредношћу почетног улагања (ценом) и даљим трошковима реализације свих елемената логистичке подршке.

На основу наведених анализа дефинише се коначан предлог пута реализације и опремања Војске средствима наоружања и војне опреме.

4. Предрачун укупних трошкова за реализацију развоја средстава наоружања и војне опреме и опремања Војске обрађује се за количине усвојене у тачки 1. и трошкове развоја у тачки 2. дела о развоју и опремању Војске из овог прилога, а на основу понуда потенцијалних (или одабраних) реализатора развоја и производње, упоређивањем цена са ценама сличних средстава наоружања и војне опреме или другим евидентним резултатима обраде тржишта. У овом делу треба посебно приказати укупне трошкове инфраструктуре у погледу: документације за руковање и одржавање; техничко-ремонтне документације, именика и норматива, развоја и обезбеђења ремонтних капацитета, опреме, алата, прибора и покретних радионица; почетног стока резервних делова и склопова по критеријуму техничког носиоца; даљих трошкова за резервне делове, склопове и материјале; изградње складишних капацитета за средство и његове елементе који му обезбеђују функцију и трошкова кадровског обезбеђења за експлоатацију, одржавање и ремонт.

5. Анализа организацијско-формацијских потреба служи да се утврде потребе за обуком и школовањем кадра, као и за опремом која ће обезбеђивати ову обуку и школовање, што је условљено увођењем новог средства наоружања и војне опреме у наоружање односно опрему Војске. Анализа треба да садржи и предлог за решење организацијско-формацијских потреба при увођењу новог средства наоружања и војне опреме у наоружање односно опрему Војске.

6. Очекивани ефекти програма реализације са гледишта утицаја на повећање оперативних способности посматрају се као: однос и усклађеност програма реализације са планом развоја Војске, могућност и потребе даљих усавршавања наоружања и војне опреме, могућности тактичког изненађења, потребе да се развијају нова средства наоружања и војне опреме ради обезбеђења задатака постављених у студији развоја вида, рода или службе и очекивани ефекти са аспекта борбене, војноекономске и тактичко-оперативне ефикасности датог средства.

7. Предлог закључка даје се уз детаљно образложење.

Прилог 6.

ТЕХНОЛОШКА ШЕМА АКТИВНОСТИ ПРИ ПЛАНИРАЊУ И РЕАЛИЗАЦИЈИ ЗАДАТАКА СОПСТВЕНОГ РАЗВОЈА СРЕДСТАВА НАОРУЖАЊА И ВОЈНЕ ОПРЕМЕ

Редни број	АКТИВНОСТИ	Ниво одлучивања			Савети			Учесници у реализацији задатака научноистраживачког рада						
		I	II		Главни војнотехнички савет	Савет сектора у чијој је надлежности наоружање и војна опрема	Војни савети видова и управа	Носиоци истраживања	Технички носиоци	Управа надлежна за истраживање, развој и производњу наоружања и војне опреме	Организациона јединица надлежна за стандардизацију, кодификацију и метрологију	Војна контрола квалитета	Опитни центар	Извршиоци у Војсци и ван Војске
		Начелник Генералштаба	Помоћник министра одбране у чијој је надлежности наоружање и војна опрема	Начелник управе надлежне за планирање и развој										
1	Израда тактичке студије							***	**				**	**
2	Разматрање и доношење одлука о тактичкој студији	●		○	Δ		Δ	***	**				*	**
3	Израда претходне анализе							***	**				**	**
4	Разматрање и доношење одлука о претходној анализи	●		○	Δ		Δ	***	**				*	**
5	Израда програма реализације							**	**	**	*		**	***
6	Разматрање и доношење одлуке о програму реализације	●	○		Δ	Δ	Δ	**	**	***	*	*	**	**
7	Реализација почетка развоја									**	*	*		***
8	Усвајање резултата почетног развоја		○			Δ		**	**	***	*	*	*	**
9	Реализација прототипског развоја									**	*	*	*	***
10	Завршно испитивање			○			Δ	***	**	**	**	**	**	**
11	Разматрање предлога и доношење одлука о усвајању средства наоружања и војне опреме у наоружање Војске	●		○	Δ		Δ	***	**	**	*	*	**	**

*) Одлуку о прихватању претходне анализе за задатке истраживања доноси помоћник министра одбране у чијој је надлежности наоружање и војна опрема.

ЛЕГЕНДА:

- – доноси одлуку (решење) за средства „А“ категорије
- – доноси одлуку (решење) за средства „Б“ категорије
- Δ – разматра и предлаже решење
- *** – носилац активности
- ** – обавезно учешће
- * – учешће према потреби

ТРУПНА ИСПИТИВАЊА

1. У склопу завршног испитивања прототипа (прототипске партије) или узорка, други ниво наређује и обезбеђује извршење трупног испитивања. Потреба трупног испитивања мора се објективно проценити, узимајући у обзир елементе интерних и завршних, лабораторијских и опитно-експлоатационих испитивања.

2. По наређењу другог нивоа, прототип (прототипска партија) или узорак, са потребним материјалним обезбеђењем, комплетом и другим, упућује се у одабрану јединицу ради трупних испитивања. Уз наређење прилажу се програм испитивања и упутство за руковање и одржавање средства (које обезбеђује други ниво у сарадњи са развојном организацијом и Опитним центром).

3. Трупним испитивањем прототипа (прототипске партије) или узорака проверавају се: погодност за руковање и одржавање, поузданост, издржљивост и функционалност комплетног средства наоружања и војне опреме.

Испитивање обично траје до три месеца, а изузетно – и до годину дана, што се дефинише програмом испитивања. Извештај са трупног испитивања саставни је део елабората о завршним испитивањима. Представници Војне контроле квалитета, развојне организације, Опитног центра и привредно друштво које је радило прототип (прототипску партију) или узорак могу повремено (у складу са програмом испитивања) присуствовати трупном испитивању ради стицања бољег увида о понашању прототипа (прототипске партије) или узорка.

4. Извештај са трупног испитивања јединица доставља другом нивоу, носиоцу развоја и опитном центру као посебан део елабората, а други ниво извештај анализира и упоређује са осталим деловима елабората о завршном испитивању. Када се појави несклад између резултата испитивања, одлуку о даљем раду доноси други ниво.

5. По завршетку трупног испитивања, други ниво преко носиоца развоја обавезно врши стручни технички преглед средства, да би се оценило стање и предложило евентуалне корекције у нултој серији.

Прилог 8.

ТЕХНОЛОШКА ШЕМА АКТИВНОСТИ ПРИ ПЛАНИРАЊУ И ОСВАЈАЊУ СРЕДСТАВА
НАОРУЖАЊА И ВОЈНЕ ОПРЕМЕ ПО ЛИЦЕНЦНОЈ ДОКУМЕНТАЦИЈИ

Редни број	АКТИВНОСТИ	Ниво одлучивања			Савети			Учесници у реализацији задатака научноистраживачког рада								
		Министар одбране	Начелник Генералштаба	Помоћник министра одбране у чијој је надлежности наоружање и војна опрема	Начелник управе надлежне за планирање и развој	Главни војнотехнички савет	Савет сектора у чијој је надлежности наоружање и војна опрема	Војни савети видова и управа	Тактички носилац	Технички носиоци	Управа надлежна за истраживање, развој и производњу наоружања и војне опреме	Организациона јединица надлежна за стандардизацију, кодификацију и метрологију	Војна контрола квалитета	Олитни центар	Организациона јединица надлежна за набавку наоружања и војне опреме	Извршиоци у Војсци и ван Војске
1	Израда тактичке студије							***	**				**		**	
2	Разматрање и доношење одлука о тактичкој студији	●		○	Δ		Δ	***	**				*		**	
3	Израда претходне анализе							***	**	**			**		**	
4	Разматрање и доношење одлука о претходној анализи	●		○	Δ		Δ	***	**	**			*		**	
5	Анализа иностраног тржишта			Δ				**	*	**				***	**	
6	Набавка узорака средстава наоружања и војне опреме	■						**	**	**		*		***	**	
7	Верификациона испитивања узорака и доношење одлуке о набавци лиценцне документације	■		Δ	Δ		Δ	***	**	**	*	*	**	*	**	
8	Израда програма реализације							**	**	**	*	*	**		***	
9	Разматрање и доношење одлуке о програму реализације	●		○	Δ	Δ		**	**	***	*	*	**		**	
10	Прототипски развој (изузетно, при развоју по лиценцној документацији)									**	**	**	**		***	
11	Освајање производње по лиценцној документацији								**	***	**	**	**		***	
12	Завршно испитивање			○			Δ	***	**	**	**	**	**		**	
13	Разматрање предлога и доношење одлука о усвајању средства наоружања и војне опреме у наоружање Војске	●		○	Δ		Δ	***	**	**	*	*	**		**	

ЛЕГЕНДА:

- – доноси одлуку (решење) за средства „А“ категорије
- – доноси одлуку (решење) за средства „А“ категорије
- – доноси одлуку (решење) за средства „Б“ категорије
- Δ – разматра и предлаже решење
- *** – носилац активности
- ** – обавезно учешће
- * – учешће према потреби

Прилог 9.

**ТЕХНОЛОШКА ШЕМА АКТИВНОСТИ ПРИ ПРИПРЕМИ ПРОИЗВОДЊЕ
И ПРОИЗВОДЊЕ СРЕДСТАВА НАОРУЖАЊА И ВОЈНЕ ОПРЕМЕ**

Редни број	АКТИВНОСТИ	Ниво одлучивања		Савети		Учесници у реализацији задатака научноистраживачког рада										
		I	II													
		Начелник Генералштаба	Помоћник министра одбране у чијој је надлежности наоружање и војна опрема	Начелник управе надлежне за планирање и развој	Главни војнотехнички савет	Војни савети видова и управа	Тактички носилац	Технички носιοци	Управа Генералштаба надлежна за планирање и развој	Управа надлежна за истраживање, развој и производњу наоружања и војне опреме	Организациона јединица надлежна за стандардизацију, кодификацију и метрологију	Војна контрола квалитета	Опитни центар	Организациона јединица надлежна за набавку наоружања и војне опреме	Извршиоци у Војсци и ван Војске	
1	Уношење задатака у план опремања из нулте серије					**		***	**							
2	Уговарање израде нулте серије								**	*	*			***	***	
3	Израда нулте серије								**	**	**	*	*		***	
4	Завршна испитивања нулте серије		○		Δ	***	**		**	*	**	**	*	*	**	
5	Разматрање резултата испитивања и доношење одлуке о пријему нулте серије	●	○	Δ	Δ	***	**	*	**	*	**	**	*	*	**	
6	Одобрење за серијску производњу		○						**		***				**	
7	Уношење задатака у план опремања Војске					**		***	**						**	
8	Уговарање серијске производње								**	*	**			***	***	
9	Реализација серијске производње								**	**	**	*	**	**	***	
10	Испитивање и пријем средстава наоружања и војне опреме из серијске производње					*	*			*	***	*	*	*	**	

ЛЕГЕНДА:

- – доноси одлуку (решење) за средства „А“ категорије
- – доноси одлуку (решење) за средства „Б“ категорије
- Δ – разматра и предлаже решење
- *** – носилац активности
- ** – обавезно учешће
- * – учешће према потреби

Прилог 10.

**ТЕХНОЛОШКА ШЕМА АКТИВНОСТИ ПРИ НАБАВЦИ СРЕДСТАВА НАОРУЖАЊА
И ВОЈНЕ ОПРЕМЕ ИЗ УВОЗА**

Редни број	АКТИВНОСТИ	Ниво одлучивања		Савети			Учесници у реализацији задатака научноистраживачког рада											
		I	II	I	II	III	I	II	III	IV	V	VI						
													Министар одбране	Начелник Генералштаба	Помоћник министра одбране у чијој је надлежности наоружање и војна опрема	Начелник управе надлежне за планирање и развој	Главни војнотехнички савет	Савет сектора у чијој је надлежности наоружање и војна опрема
1	Израда тактичке студије							***	**									
2	Разматрање и доношење одлука о тактичкој студији	●	○	Δ		Δ		***	**									
3	Израда претходне анализе							***	**	*	**							
4	Разматрање и доношење одлука о претходној анализи	●	○	Δ		Δ		***	**	*	**							*
5	Анализа иностраног тржишта		Δ			Δ					**							***
6	Набавка узорака средстава наоружања и војне опреме	■	Δ			Δ		**	**	*	*							***
7	Верификациона испитивања узорака и доношење одлуке о набавци средстава наоружања и војне опреме	■	Δ			Δ		***			*	*	*	**	**			**
8	Израда програма реализације							***	**	**	**				**			*
9	Разматрање и доношење одлуке о програму реализације	●	○	Δ	Δ	Δ		***	**	**	**	*	*	**	**			*
10	Уговарање набавке средства наоружања и војне опреме							**	**		**		*					***
11	Реализација набавке, испитивања и пријем средстава наоружања и војне опреме							**	**		**		*					***

ЛЕГЕНДА:

- – доноси одлуку (решење) за средства „А“ категорије
- – доноси одлуку (решење) за средства „А“ категорије
- – доноси одлуку (решење) за средства „Б“ категорије
- Δ – разматра и предлаже решење
- *** – носилац активности
- ** – обавезно учешће
- * – учешће према потреби

С А Д Р Ж А Ј

	Страна
284. Правилник о опремању Војске Србије наоружањем и војном опремом	461

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
„Службени војни лист“, 11000 Београд, Бирчанинова 5
Главни и одговорни уредник Нада Сибинчић, проф.
Телефони: 011/3201–979 (23–979) и 011/3203–369 (32–369)
Телефон/факс: 011/3000–200
Штампа: Војна штампарија „Београд“, Београд, Ресавска 40б
